

La urgent reforma de l'Administració: un gegant "obsolet i insostenible"

Entitats i col·legis professionals de Catalunya reclamen "canvis profunds"

LUIS B. GARCÍA
Barcelona

Durant els pròxims 10 anys un 51% dels empleats públics a Espanya es jubilaran. Tot i que Catalunya és de les comunitats autònomes amb menys funcionaris per habitant, compta amb un cos administratiu gegant, "envellit" com el de la resta de l'Estat i regit per un "model ineficient, molt costós, obsolet i insostenible". El diagnòstic del Fòrum per a la Reforma de l'Administració (FERA) fa que les entitats i col·legis professionals de Catalunya que el formen s'hagin activat per reclamar a la classe política que s'aprofiti la conjuntura per emprendre "canvis profunds" que permetin dotar d'eficàcia, eficiència, agilitat i confiança l'administració catalana.

Entitats com la Cambra de Comerç, Cecot, Esade, la Taula del Tercer Sector, i col·legis professionals com el d'Enginyers industrials, es van unir el 2013 al voltant del FERA per apressar les autoritats catalanes sobre aquesta assignatura pendent. El Fòrum acaba d'actualitzar les seves propostes per a la reforma de l'administració pública catalana, unes propostes dissenyades ja fa 10 anys i que "no han canviat gaire", perquè "tampoc s'ha avançat des d'aleshores", lamenten.

"Primer va venir el procés, després la pandèmia de la covid...", però ara la conjuntura política permet reprendre l'empresa, al·leguen. De fet, els representants del FERA acaben de reunir-se amb el Departament de Presidència del Govern de la Generalitat i amb els diferents grups polítics del Parlament - ERC, PSC, Junts i Ciutadans - per presentar-los el nou informe.

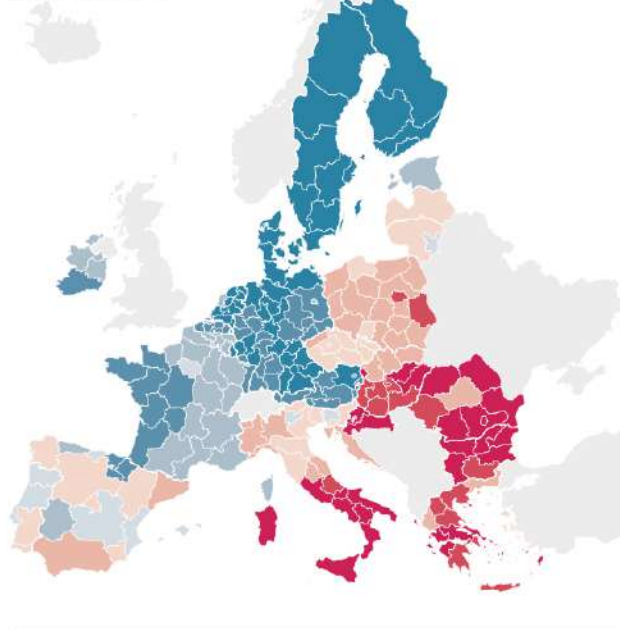
De la reunió amb l'Executiu va sortir la coincidència en un diagnòstic atroç. "El sistema està encallat. L'administració ja és incapaç d'arreglar-se tota sola, ni de fer-ho per parts; és necessari un plaglobal. S'ha embolicat tant el problema, i les interdependències són tantes, que no es pot abordar per parts, i fer-ho com-

Estat de la gestió pública. Qualitat del govern

Índex europeu de qualitat del govern, per regions el 2021

Menys de -1,2 De -1,2 a -0,9 De -0,9 a -0,5 De -0,5 a 0 De 0 a 0,3 De 0,3 a 0,7 De 0,7 a 1,1 Més de 1,1

La mitjana de la UE és 0. Els valors negatius estan per sota de la mitjana de la UE i els valors positius hi estan per sobre

FONT: Comissió Europea

El Govern admet que "el sistema està encallat" i preveu aprovar a l'abril una llei de l'ocupació pública

pletament és gegant", admeten al Govern.

El director de l'Escola de l'Administració Pública, Ismael Peña López, aposta per un gran pacte d'Estat per reformar l'administració i, en el seu defecte, emprendre la situació en dues velocitats, amb canvis graduals i ràpids, i transformacions a llarg termini.

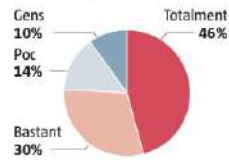
L'Executiu català té sobre la taula el nou marc normatiu, la

lleï de l'ocupació pública, on s'integrarà la regulació de l'Escola i que estarà a punt a l'abril. La llei pretén reformar els processos de selecció, aprenentatge i carrera professional per enfocar-los en el talent, la competència i la gestió. Es tracta de començar "pels fonaments" i "serà un canvi molt bèstia", prometen.

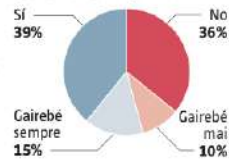
Però el FERA va més enllà. "Algunes de les nostres demandes estan previstes a la norma, però d'altres no", adverteixen a l'entitat, que fa un plantejament més transversal i que va des del foment de la col·laboració públicoprivada per "recuperar la confiança" fins a l'aprofitament de les noves tecnologies i la digitalització, l'eliminació de burocràcia i, com no, reorientar el model de recursos humans.

Enquesta de percepció de la direcció pública professional

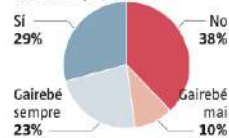
El procés de selecció de directius públics està condicionat o dirigit pel nivell polític?

S'exigeix formació o titulació especialitzada per ser directiu públic?

Es requereixen competències o experiència directiva prèvia?

LA VANGUARDIA

mació que ha dut a terme Portugal en aquesta matèria. El nostre país veï va iniciar una reforma administrativa amb la gran fita d'instaurar un pla específic basat en meritocràcia per a l'accés als càrrecs més rellevants.

"El directiu públic, amb la formació i les capacitats adequades, és la figura clau, sobretot mentre no disposem d'una llei específica de direcció pública professional", assenyalen al FERA. El Fòrum planteja que aquest directiu respongui a unes condicions exigents: una designació meritocràtica, avaluació periòdica, retribució per objectius, contracte per un mandat i possibilitat de cessament anticipat si s'incomplixen els objectius. Així hauria de constar a la llei de la direcció pública professional que reclamen.

Però els problemes també incombueixen a la resta de funcio-

Catalunya té una molt mala qualitat de govern i és a la cua de les regions d'Espanya i d'Europa

naris d'escala inferior, per a qui proposen "retribucions atractives i competitives" respecte al sector privat, però una "exigència sobre la feina que no pot ser menor que en l'àmbit privat".

Malgrat que els governs regionals, també Catalunya, s'han proposat de resoldre el progressiu envelliment funcional convocant oposicions, el FERA adverteix que el perfil que es demana continua sent sobre tot administratiu, en lloc d'"analistes de dades o avaluadors", que permetrien millorar l'eficiència. A més, recomanen posar el focus en l'avaluació constant.

"Tenim un model del segle XIX que ha de donar resposta al segle XXI", afirma Miquel Estapé, vicepresident de l'Associació Catalana de Gestió Pública. Les dades l'avalen. Segons l'European Quality of Government Index 2021, Catalunya té una molt mala qualitat de govern. És a la cua de les regions d'Espanya i d'Europa, amb indicadors molt allunyats dels països nòrdics i centreeuropeus.

Però el problema no és només català. Espanya ocupa el lloc 23 d'Europa a l'índex d'eficiència en el govern, al nivell de països com ara Xipre i Txèquia, i el 43è del món, per darrere de Qatar. ●